

De individuele en collectieve participatie

DEFINITIES

Onder **inspraak** wordt de mogelijkheid begrepen van een persoon om zijn mening te laten horen (Van Dale). (Mede)zeggenschap, recht op co-creatie of de mogelijkheid om invloed uit te oefenen, kunnen hieraan gerelateerd worden.

Individuele inspraak verwijst naar inspraak rond het eigen leven en rond die aspecten die het eigen leven, wonen en zorg van de bewoner aanbelangen. Deze individuele inspraak hangt sterk samen met begrippen als autonomie.

Collectieve inspraak gaat over de mogelijkheid van bewoners om hun mening te uiten en invloed te hebben op de werking van het woonzorgcentrum. Hier is de term van co-creatie het beste op zijn plaats, het deelnemen aan overleg in het kader van besluitvorming binnen een organisatie. Bewoners (en eventueel aanvullend mantelzorgers/familie) worden samen mee betrokken in het beleid, de organisatie, de werking, het wonen en het leven van het woonzorgcentrum/AW. Deze collectieve inspraak kan ook bij familie beoogd worden.

VISIE

Als woonzorgcentrum plaatsen we de bewoners en hun rechten voorop. Verschillende evoluties en structurele factoren nopen ons om blijvend en nog sterker de aandacht te vestigen op het woonzorgcentrum als een woonplek waar het leven stoelt op relaties, van mens tot mens, met daarin centraal de bewoner met zijn unieke levensverhaal, sociale netwerk, zorg- en ondersteuningsnaden. Als woonzorgcentrum zijn we de thuis van de bewoners. Ons woonzorgcentrum is hun woonplaats waar zij de laatste jaren van hun leven voluit op een zo'n kwaliteitsvolle mogelijke manier zoveel mogelijk kunnen voortzetten, in lijn met eigen wensen en verwachtingen.

We vrijwaren de persoonlijke autonomie, keuzevrijheid en zelfverantwoordelijkheid en respecteren de menselijke waardigheid en de persoonlijke levenssfeer en de bestaande wettelijke kaders hierover. Als woonzorgcentrum zijn we ook een collectieve woonvorm waar bewoners samen leven en dit mee in rekening dient genomen te worden. Gezien het de thuisomgeving betreft van de bewoner, zien we bewoners (en hun mantelzorger) als volwaardige betrokkenen in huis en in de organisatie.

Individuele en collectieve inspraak zijn eigen aan onze organisatie. In het kader van de kwaliteit van het leven van de bewoners beschouwen we inspraak als een uitgangspunt in ons dagelijks handelen en onze dagelijkse interacties met de bewoner. Open dialoog en betrokkenheid over aangelegenheden die zowel de individuele bewoner aanbelangen als deze die handelen over de organisatie, de werking, het dagelijks wonen, het leven en de zorgorganisatie, staan centraal. Medezeggenschap en relatiegerichte zorg zijn uitgangspunten in onze werking.

Openheid en dialoog zijn centrale elementen om de betrokkenheid van bewoners en familie te doen groeien. Zowel op het individuele niveau als op het niveau van de organisatie en de afdeling kan samen nagedacht worden over een werking die voor alle betrokkenen voldoening geeft. We streven naar een huis waar alle betrokkenen hun visie/mening van belang is.

We waken ervoor dat inspraak geen containerbegrip wordt, maar dat dit een dagelijkse realiteit wordt.

DOELSTELLINGEN

Doelstelling individuele inspraak: individuele inspraak beoogt de bewoner alle kansen te geven om zelf beslissingen te nemen en zeggenschap te hebben over het eigen leven (wonen, leven en zorg). We gaan hieruit van relationele zorg. Hiertoe bewerkstelligen we volgende activiteiten:

- We communiceren deze visie en het belang van inspraak regelmatig naar elke bewoner en via de website.
- Binnen de organisatie hebben we een voortdurende dialoog met de bewoner. We bouwen een vertrouwensvolle relatie op met elke bewoner en stemmen onze zorg, wonen en leven op deze relatie, wensen en ondersteuningsnoden af.
- Elke bewoner wordt naar diens wensen, voorkeuren, verwachtingen bevraagd.
- Elke bewoner krijgt jaarlijks en bij kantelmomenten zoals ziekenhuisopname en daling algemene toestand een gesprek met betrekking tot vroegtijdige zorgplanning of palliatieve zorg. Tijdens deze gesprekken worden de noden en wensen met betrekking tot het levenseinde bevraagd. (WZC)
- We gaan multidisciplinair systematisch na hoe we de wensen, de verwachtingen en de beslissingen van de bewoner optimaal kunnen integreren in het wonen, leven en zorg van deze bewoner. Indien er, uitzonderlijk, bepaalde verwachtingen niet kunnen ingelost worden, dan wordt dit helder toegelicht en gaan we verder in dialoog op zoek naar een best mogelijke oplossing.

- Elke bewoner heeft jaarlijks en bij kantelmomenten zoals ziekenhuisopname en daling algemene toestand een multidisciplinair overleg waarin de resultaten van een BelRai worden gebruikt als leidraad om de persoonlijke doelen van de bewoner verder te bespreken en naar toe te werken. (WZC)
- Wensen, vragen, verwachtingen en meningen vormen een dynamisch gegeven en kunnen altijd wijzigen. Hier wordt rekening mee gehouden.
- We hanteren waar relevant methodieken om de systematiek hierin te versterken.

Doelstelling collectieve inspraak: bij collectieve inspraak beogen we het medezeggenschap in de organisatie vanuit bewoners (en mantelzorgers) systematisch in te bouwen en bewoners de mogelijkheid te verzekeren om mee een stem te hebben in het dagelijkse leven en de organisatie van het woonzorgcentrum. Hiertoe bewerkstelligen we volgende activiteiten:

- De gebruikersraad/ familieraad (als wettelijk verplicht medium) wordt vanuit een duidelijke visie vormgegeven in doel, opbouw en frequentie. De beide raden worden binnen de organisatie samen gehouden zodat de bewoners samen met hun mantelzorger/familie kunnen deelnemen. De werking werd uitgeschreven in het reglement gebruikersraad/ familieraad. Het reglement wordt bij opname gecommuniceerd.
- Procedures rond hoe en wanneer bewoners (en sociaal netwerk) te betrekken in het nemen van strategische of operationele beslissingen worden uitgewerkt en naar bewoners, medewerkers en familie gecommuniceerd.
 - Er is een bestaande visie op klachtenbeleid en een uitgewerkte procedure. De procedure en visie op klachtenbeleid werd gecommuniceerd naar bewoners, familie en medewerkers. Deze staat ook ter beschikking op de website.
 - De bewoners- en familiebevragingen, dit betreffen de driejaarlijkse gestructureerde bevragingen als de manieren van informele bevraging.
 - Ook aanvullende trajecten worden verkend. Dit kunnen onder meer zijn:
 - ↳ Bewonersgroepen tijdens een activiteit onder leiding van de begeleider wonen en leven, aanvullende bijeenkomsten met bewoners rond bovenstaande thema's zoals het bewonersparlement maaltijden, themagroepen, huiskamergesprekken, ...).

DOELGROEP

Dit beleid is van toepassing op alle bewoners en mantelzorgers/familie van het woonzorgcentrum en van de assistentiewoningen.

BETROKKEN ACTOREN

INTERNE ACTOREN

- Bestuursorgaan
- Directie
- Sociale dienst
- Persoonlijk assistenten

- Woonassistenten
- Hoofdverpleegkundigen, teamcoach
- Alle medewerkers (zorg en ondersteunende diensten)
- Vrijwilligers
- Familie/mantelzorgers
- ...

EXTERNE ACTOREN

- Sociaal netwerk
- Stagiairs/stagebegeleiders
- Externe coachen
- Scholen/wetenschappelijk onderzoek
-

PROCEDURES

- Procedure collectieve en individuele inspraak met betrekking tot de algemene werking
- Procedure onthaal en opname
- Procedure klachten
- Procedure doorverwijzing
- Evaluatieformulier doorverwijzing
- Reglement werking gebruikersraad/familieraad
- Formulier voorbereiding MDO
- De bewoners- en familiebevragingen (visie en procedure wat voor en na) (procedure nog in opmaak)

PERSOON DIE HET EERSTE AANSPREEKPUNT IS VOOR DIT BELEIDSDOMEIN

Persoonlijk assistente van de organisatie

COMMUNICATIE

De bewoners, de familie en de medewerkers worden over het beleidsdomein geïnformeerd via de gebruikersraad en de teamvergadering. Het zijn de persoonlijk assistenten die dit opnemen samen met de directie. Gebruikersraad/familieraad gaat 4 keer door in het jaar.

- Bewoner/familie/mantelzorger ontvangen bij het eerste opnamegesprek toelichting van de visie op de individuele en collectieve inspraak van het woonzorgcentrum door de sociale dienst.
- Algemene informatie naar de bewoners/familie gebeurt via de gebruikersraad/familieraad en de website.
- Alle medewerkers krijgen regelmatig informatie via mail, mondeling en via de wekelijkse nieuwsbrief.
- Opname brochure
- De Familie App
- Vier jaarlijks bewonersparlement voeding
- In de BelRai wordt er via de sectie welbevinden getoetst naar het welbevinden van de bewoners
- Tijdens het multidisciplinair overleg wordt er gevraagd naar de persoonlijke wensen en zorgdoelen
- Persoonlijk levensverhaal wordt samen met de begeleider wonen en leven in kaart gebracht

BRONNEN/BIBLIOGRAFIE

- www.woonleefwijzer.be
- www.trialooginwzc.be
- www.arteveldehogeschool.be/projecten/de-betekenisvolle-activiteitenmethode

ENGAGEMENT DIRECTIEVERGADERING

De directievergadering is op 07/02/2024 akkoord gegaan met bovenstaande visie en doelstellingen en engageert zich formeel om voor dit thema middelen, mensen, materialen, methoden, ... ter beschikking te stellen en de realisatie ervan op te volgen en te evalueren.

Dit is aantoonbaar via de verslaggeving van de directievergadering.

Beleidsenaar: Veerle Meganck	Goedgekeurd:
Aanspreekpunt: Persoonlijk assistente per organisatie	Functie: Persoonlijk assistente
Datum: 07/02/2024	
Revisie: 07/02/2025	